

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0218U001339

Державний реєстраційний номер: 0116U004735

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-01-2018

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Таксономія критичних та раритетних груп лишайників, ліхенофільних грибів та рослин Північного Причорномор'я.

Початок етапу: 01.2017

Закінчення етапу: 12.2017

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0552) 326708

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Міністерство освіти і науки України

Код за ЄДРПОУ: 38621185

Місцезнаходження: просп. Перемоги, 10, м. Київ, Київська обл., 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813221

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7704 - власні кошти, кошти підприємств, установ, організацій, фізичної особи на виконання ініціативних робіт

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 210

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Молекулярна філогенія, таксономія, різноманіття та охорона фіто- та ліхенобіоти Північного Причорномор'я

Назва роботи англійською:

Molecular phylogeny, taxonomy, diversity and conservation of the phyto- and lichen biota in the Northern Black Sea region

Реферат українською:

За звітний період було проведено 19 спеціальних експедиційних виїздів по території Північного Причорномор'я, в результаті яких було зібрано близько 300 зразків вищих рослин та 400 зразків лишайників, ліхенофільних грибів та бріофітів. Ліхенофільні гриби *Zwackhiomyces polishukii* Darmostuk & Khodos., *Collemopsidium kostikovii* Khodos. & Darmostuk, *Didymocyrtis trassii* Suja, Darmostuk & Khodos. були описані як нові для науки. 10 видів ліхенофільних грибів *Acaroconium punctiforme* Kocourk. & D. Hawksw., *Cladophialophora parmeliae* (Etayo & Diederich) Diederich & Untereiner, *Epicladonia simplex* D. Hawksw., *Laetisaria lichenicola* Diederich, Lawrey & Van den Broeck, *Lichenochora caloplacae* Zhurb., *Lichenochora weillii* (Werner) Hafellner & R. Sant., *Microsphaeropsis caloplacae* Etayo & Yaz?c?, *Pronectria casaresii* Etayo, *Pronectria cf. dillmaniae* Zhurb., *Refractohilum intermedium* Cl. Roux & Etayo, а також 6 видів лишайників *Athallia alnetorum* (Giralt, Nimis & Poelt) Arup, Froden & Sochting, *Aspicilia subfarinosa* (J. Steiner) ?enkard. & Sohrabi, *Psorotichia montinii* (A. Massal.) Forssell, *Verrucaria bernaicensis* Malbr., *Verrucaria papillosa* Ach., *Verrucaria schindleri* Serv?t вперше наведено для території України. Встановлено, що ліхенобіота національно природного парку "Білобережжя Святослава" складає 81 вид лишайників та 12 видів ліхенофільних грибів. Для території регіонального ландшафтного парку "Висунсько-Інгuleцький" наведено 71 вид лишайників та 1 вид ліхенофільного гриба. Ліхенобіота національно природного парку "Нижньодніпровський" представлена 102 видами лишайників та 23 видами ліхенофільних грибів. Лишайник *Agrestia hispida*, що занесений до Червоної книги України, вперше наведено для рівнинної частини України. Встановлено, що ареал лишайника *Psora decipiens* був скорочений на 25% за останні 100 років, що є підставою для включення його до наступного видання Червоної книги України. Дослідження мохів *Alleni?lla b?sseri*, *Ent?sthodon hung?ricus*, *Physcom?trium aren?cola* дали змогу встановити, що вони відносяться до категорії "vulnerable" згідно з критеріями МСОП.

Реферат англійською:

19 special scientific expeditionary trips were carried out to territories of the Northern Black Sea region. About 300 specimens of the vascular plants and 400 specimens of lichens, bryophytes were collected. Lichenicolous fungi *Zwackhiomyces polishukii* Darmostuk & Khodos., *Collemopsidium kostikovii* Khodos. & Darmostuk, *Didymocyrtis trassii* Suja, Darmostuk & Khodos. has been described as new. 10 lichenicolous fungi *Acaroconium punctiforme* Kocourk. & D. Hawksw., *Cladophialophora parmeliae* (Etayo & Diederich) Diederich & Untereiner, *Epicladonia simplex* D. Hawksw., *Laetisaria lichenicola* Diederich, Lawrey & Van den Broeck, *Lichenochora caloplacae* Zhurb., *Lichenochora weillii* (Werner) Hafellner & R. Sant., *Microsphaeropsis caloplacae* Etayo & Yaz?c?, *Pronectria casaresii* Etayo, *Pronectria cf. dillmaniae* Zhurb., *Refractohilum intermedium* Cl. Roux & Etayo, and 6 lichens *Athallia alnetorum* (Giralt, Nimis & Poelt) Arup, Froden & Sochting, *Aspicilia subfarinosa* (J. Steiner) ?enkard. & Sohrabi, *Psorotichia montinii* (A. Massal.) Forssell, *Verrucaria bernaicensis* Malbr., *Verrucaria papillosa* Ach., *Verrucaria schindleri* Serv?t were first time reported for Ukraine. 81 species of the lichens and 12 species of lichenicolous fungi were found on territory of the national park "Biloberezhzha Svyatoslava". 71 species of the lichens and 1 species of lichenicolous species were collected in regional landscape park "Vysunsko-Inguletsky". 102 species of the lichens and 23 species of lichenicolous fungi were identified from national park "Nyzhnyodniprovski". Lichens *Agrestia hispida* from Red data Book of Ukraine was a first time reported for the

plain part of Ukraine. Lichens *Psora decipiens* has reduce locations during last 100 years up to 25% therefore it proposed for next edition of the Red data book of Ukraine. Mosses *Alleniella bresseri*, *Entosthodon hungaricus*, *Physcomitrium arenicola* has vulnerable category after studied of these areas used IUCN criteria.

Індекс УДК: 58, 582.29; 582.32; 573.2; 582.5

Коди тематичних рубрик: 34.29

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Ходосовцев Олександр Євгенович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Чекліст ліхенофільних грибів України. Ценотека ліхенологічних описів Півдня України. Послідовності фрагментів ДНК ITS1 та ITS2.

Назва НТП англійською: Checklist of the lichenicolous fungi of Ukraine. The lichens releves database of the southern Ukraine. The sequences of the ITS1 and ITS2 DNA of the lichenicolous fungi.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: методична та програмно-технологічна документація

Галузь застосування: К,73,73.10,73.10.1

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Складено чекліст ліхенофільних грибів України. Складено ценотеку ліхенологічних описів Півдня України, анотовані послідовності фрагментів ДНК ITS1 та ITS2.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2017 рік

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Міністерство охорони навколишнього середовища, Департамент екології ХОДА

Перспективні ринки: Міністерство охорони навколишнього середовища, Міністерство освіти і науки

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Статті у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science (або Index Copernicus для соціо-гуманітарних наук)**: 1.Ellis, L.T., Afonina O.M., Andriamiarisoa R.L., Bednarek-Ochyra H., Cyklovska-Marzencka B., Stryjak-Bogacka M., Boiko M.F. et al. (2017). New national and regional bryophyte records, 53. Journal of Bryology 39(4): 368-387. doi:10.1080 /03736687.2017.1384204. https://doi.org/10.1080/tandf_crossmark_011298297 2.Ellis, L.T., Aleffi M., Bednarek-Ochyra H., Bakalin V.A., Boiko M. et al. (2017). New national and regional bryophyte records, 51. Journal of Bryology 39(2): 177-190.

doi:10.1080 /03736687.2017. 1298297. https://doi.org/10.1080/tandf_crossmark_011298297 3. Khodosovtsev A. Ye., Darmostuk V. V. (2017). *Zwackhiomyces polischukii* sp. nov., and other noteworthy lichenicolous fungi from Ukraine. Polish Botanical Journal 62(1): 27-35. <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/pbj.2017.62.issue-1/pbj-2017-0006/pbj-2017-0006.pdf> Статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України: з них: в журналах з особливим статусом (рекомендовані секціями)**: 1. Darmostuk V. V., Khodosovtsev A. Ye. (2017). Lichenicolous fungi of Ukraine: an annotated checklist. Studies in Fungi 2 (1): 138-156. <http://www.studiesinfungi.org/volume-2/issue-1.html#article39> 2. Khodosovtsev O. Ye., Darmostuk V. V. (2017). *Collemopsidium kostikovii* sp. nov. (Collemopsidales, Xanthopyrenaceae), a new algicolous fungus on terricolous Nostoc crust from Ukraine. Ukrainian Botanical Journal 74(5): 431-434. <https://ukrbotj.co.ua/archive/74/5/431> 3. Бойко М. Ф. (2017). Новини біологічної літератури України. Чорноморський ботанічний журнал 13 (3): 332-343. <http://cbj.kspu.edu/index.php/uk/arkhiv-statej/2017-06-06-13-33-09/tom-13-3> 4. Дармостук В. В., Гавриленко Л. М. (2016). *Stigmidium gyrophorarum* (Arnold) D. Hawksw. – новий вид ліхенофільних грибів для України. Біологічні студії (3-4): 175-179. <http://publications.lnu.edu.ua/journals/index.php/biology/article/view/40> 5. Дармостук В. В., Наумович Г. О. (2016). *Unguiculariopsis* (Helotiaceae, Helotiales) – новий рід для мікобіоти України. Український ботанічний журнал 73 (4): 378-381. <https://ukrbotj.co.ua/archive/73/4/378> 6. Наумович Г. О., Дармостук В. В., Мельник Р. П., Дідух Я. П., Ходосовцев О. Є. (2017). Перша знахідка у континентальній частині України рідкісного лишайника *Agrestia hispida*. Український ботанічний журнал 74 (6): 556-561. <https://ukrbotj.co.ua/archive/74/6/556> 7. Ходосовцев О. Є., Дармостук В. В. (2017). Лишайники та ліхенофільні гриби гранітних відслонень Бобринецької балки. Чорноморський ботанічний журнал 13 (2): 195-203. <http://cbj.kspu.edu/index.php/uk/arkhiv-statej/2017-06-06-13-33-09/tom-13-2> 8. Ходосовцев О. Є., Дармостук В. В. (2017). Нові види ліхенофільних грибів для України. Український ботанічний журнал. 74 (2): 177-183. <https://ukrbotj.co.ua/archive/74/2/177> 1. Ходосовцев О. Є., Дармостук В. В., Ходосовцева Ю. А. (2017). Лишайники та ліхенофільні гриби національного природного парку "Білобережжя Святослава". Чорноморський ботанічний журнал 13 (3): 324-332. <http://cbj.kspu.edu/index.php/uk/arkhiv-statej/2017-06-06-13-33-09/tom-13-3> 2. Ходосовцев О. Є., Дармостук В. В., Панченко С. М. (2017). Лишайники національного природного парку "Деснянсько-Старогутський". Чорноморський ботанічний журнал 13 (1): 72-86. <http://cbj.kspu.edu/index.php/uk/arkhiv-statej/2017-06-06-13-33-09/tom-13-1> 3. Клименко В. М. Ліхеноіндикаційна оцінка якості повітря м. Скадовська. Екологія та ноосферологія 28 (1-2): 74-83. <http://www.uenj.cv.ua/> Публікації у матеріалах конференцій, тезах доповідей та виданнях, що не включені до переліку наукових фахових видань України: 1. Darmostuk V. V. First records of *Cercidospora macrospora* (Uloth) Hafellner & Nav.-Ros. anamorph stage. / Актуальні проблеми ботаніки та екології: матеріали Міжнар. конф. молодих учених (м. Луцьк, 5-10 верес. 2017 р.). – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 11. 2. Бойко М. Ф. Бріофлора заповідника "Кам'яні Могили" (Донецька область, Україна) / Наук. праці Всеукр. наук.-практ. конф. (Назаровка, 25-27 травня 2017 року) / Серія: "Conservation Biology in Ukraine". – Вип. 4. – С. 103-110. 3. Бойко М. Ф. До вивчення лісової та чагарникової рослинності Нижньодніпровського національного природного парку. / Зб. наук. і метод. пр. "Наука і методика", 2017. – С. 4-6. 4. Бойко М. Ф. Мохоподібні Північного Причорномор'я (Україна). Історичний аспект. / Заповідна справа в Степовій зоні України (до 90 річчя створення Надморських заповідників) // Праці Всеукраїнської науково-практичної конференції (с. Урзуф, 14-15 березня 2017 р.) / Серія "Conservation Biology in Ukraine". – Вип. 2, Т. 2. – Київ, 2017. – С. 34-41. 5. Бойко М. Ф., Пономарьова А. А., Бойко П. М., Наумович Г. О., Клименко В. М., Овсієнко В. М., Бондар Ю. Г. Нижньодніпровський національний природний парк перші кроки // Матеріали XIV з'їзду УБТ (25-26 квітня 2017). Зб. тез доп. – Київ, 2017. – С. 123. 6. Гавриленко Л. М. Ліхенобіота Широкої балки (Херсонська обл., Білозерський р-н) / Актуальні проблеми ботаніки та екології : матеріали Міжнар. конф. молодих учених (м. Херсон, 29-03 липня) – Херсон, 2016. – С. 14. 7. Дармостук В. В. Ліхенофільні гриби, що зростають на *Protoparmeliopsis muralis* (schreb.) M. Choisy в Україні / Матеріали XIV з'їзду Українського ботанічного товариства (м. Київ, 25-26 квітня 2017 р.). – Київ. – С. 89. 8. Дармостук В. В., Ходосовцев О. Є. Фітокліматичний аналіз ліхенобіоти природного заповідника "Кам'яні Могили" // В кн.: Природна та історико-культурна

спадщина району заповідника "Кам'яні Могили" / Наукові праці Всеукраїнської науково-практичної конференції (Назаровка, 25-27 травня 2017 року). - Серія: "Conservation Biology in Ukraine". - Вип. 4. - С. 128-132. 8.Мойсієнко І.І., Пономарьова А. А., Захарова М. Я., Зяблова Т., Жебіт А. Ф. Репрезентативність природно-заповідного фонду Нижньодніпровських пісків // Збірка наукових і методичних праць "Наука і методика". - Херсон: Вид-во ПП Вишемірський В.С., 2017. - С. 30-33. 9.Наумович Г.О. Ліхенобіота вапнякових відслонень в околицях ботанічного заказника "Інгулецький лиман" (с. Микільське, Херсонська область) / Матеріали XIV з'їзду УБТ (25-26 квітня 2017). 36. Тез доп. - Київ, 2017. - С. 106. 10.Пономарьова А.А., Наумович Г.О., Овсієнко В.М., Бондар Ю.Г Сучасний стан ботанічного заказника "Софіївський" (НПП "Нижньодніпровський") Modern state of the botanical reserve "Sofiyivsky" (NPP "Nizhnedneprovsky") / Актуальні проблеми ботаніки та екології : матеріали Міжнар. конф. молодих учених (м. Луцьк, 5-10 верес. 2017 р.). - Луцьк : Вежа-Друк, 2017. - С. 29. 11.Ходосовцев О.Є., Дармостук В.В., Ходосовцева Ю.А. Стан вивченості різноманіття лишайників та ліхенофільних грибів заповідників та національних природних парків степової зони України // Заповідна справа у Степовій зоні України (до 90-річчя від створення Надморських заповідників), с. Урзуф, 14-15 березня 2017 року. Серія: "Conservation Biology in Ukraine". - Вип. 2, Т. 2. - С. 181 -187. 12.Ходосовцев О.Є., Мойсієнко І.І., Клименко В.М., Пилипенко І.О., Мальчикова Д.С., Захарова М.Я., Пономарьова А.А. Дармостук В.В. Концепція створення першого регіонального ландшафтного парку "Гілея" на Херсонщині // Матеріали V Наукових читань пам'яті Сергія Тарашука (м. Миколаїв, 21 квітня 2017 року) / Серія: "Conservation Biology in Ukraine". - Вип. 3. - С. 36-38. 13.Ходосовцев О.Є., Мойсієнко І.І., Пилипенко І.О., Мальчикова Д.С., Пономарьова А.А., Клименко В.М., Захарова М.Я., Дармостук В.В. До питання необхідності створення регіонального ландшафтного парку "Гілея". Регіональні проблеми України: географічний аналіз та пошук шляхів вирішення/ Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Херсон, 5-6 жовтня 2017 р.). - Херсон, 2017. - С. 268-270. Підручники, навчальні посібники України, які рекомендовані Вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи): 1.Павлова Н.Р., Наумович Г.О. (2017). Лабораторний практикум з ботаніки (анатомія та морфологія рослин). Для студентів денної та заочної форм навчання 1 курсу спеціальності "Біологія", Середня освіта "Біологія Частина І. (протокол від 26 червня 2017 року № 15). Херсон: ПП Вишемірський В.С., 2017. 62 с. 2.Павлова Н.Р., Мойсієнко І.І., Наумович Г.О. (2017). Лабораторний практикум з ботаніки (анатомія та морфологія рослин). Для студентів денної та заочної форм навчання 1 курсу спеціальності "Біологія", Середня освіта "Біологія Частина ІІ. (протокол від 26 червня 2017 року № 15). Херсон: ПП Вишемірський В.С. 68 с. 3.Павлова Н.Р., Наумович Г.О. (2017). Щоденник навчально-польової практики з морфології рослин. (для студентів денної та заочної форм навчання 1 курсу спеціальності "Біологія", Середня освіта "Біологія) (протокол від 26 червня 2017 року № 15). Херсон: ПП Вишемірський В.С. 48 с.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Кузнецов Сергій Володимирович

Перелік осіб-виконавців

Бойко М.Ф.

Гавриленко Л.М.

Дамостук В.В.

Клименко В.М.

Малюга Н.Г.

Наумович А.О.

Пилипенко І.О.

Пономарьва А.А.

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

